

ILK YOSHDAGI BOLALAR BILAN ISHLASH

Muxsinova Umriya Barnoyevna

Buxoro davlat pedagogikaga instituti

Maktabgacha ta'lim kafedrası o'qtuvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada kichik maktab yoshidagi bolalar bilan ishlashning o'ziga xos xususiyatlari va bu jarayonda faoliyatlarning, axloqning va tarbiya shaklining roli haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: insonparvarlik, vatanparvarlik, bolalardagi xarakter, baynalmilal tarbiya, faoliyat.

РАБОТА С ДЕТЬМИ МЛАДШЕГО ВОЗРАСТА

Мухсинова Умрия Барноевна

Бухарский государственный педагогический институт

Преподаватель кафедры дошкольного образования

Аннотация: В статье представлена информация об особенностях работы с детьми младшего школьного возраста и роли обучения, этики и формы обучения. в этом процессе предоставляется информация.

Ключевые слова: гуманизм, патриотизм, детский характер, международное образование, обучение.

WORKING WITH CHILDREN OF PRIMARY AGE

Muxsinova Umriya Barnoyevna

Bukhara State Pedagogical Institute

Teacher of the Department of Preschool Education

Abstract: This article provides information about the specific features of working with children of primary school age and the role of training, ethics and the form of education in this process. information is provided.

Key words: humanitarianism, patriotism, children's character, international education, training.

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar bilan ishlash jarayonida asosiy e'tibor ularning axloqi va ular bilab o'tkaziladigan turli xildagi faoliyatlarga qaratilmoqda. Maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyalanadigan axloqiy xususiyatlar, xulq-atvor qoidalari orasida insonparvarlik muhim o'rin tutadi.

Faoliyat - ta'lim muassasida bolalarga ta'im berishning asosiy shaklidir. Faoliyat - pedagogning bolalarni kerakli bilim va malakalardan frontal holda xabardor qilishidir. Tarbiyachi bolalarga ta'lim berishni kun davomida amalga oshiradi: ularning bilimlarini boyitadi, madaniy gigenik, xulq madani-yati, gaplashish nutqi, sanoq-hisob harakatlari kabi turli-tuman malaka va ko'nikmalarini shakllantirib boradi. Ammo ta'lim berishda bosh rolni faoliyat egallaydi. Faoliyatlar maktabgacha ta'lim muassasasida ta'limni tashkil etish shaklidir.

Faoliyatni olib borishda bolalarni maktabga tayyorlashda katta ahamiyatga ega. Faoliyat orqali bolalar o'quv malakasini egallab oladilar. Ularda barqaror diqqat, irodani, diqqatni jalb eta olish kabi qobiliyatlar rivojlanadi. Izchillik bilan ta'lim berish natijasida bilimga qiziqishlar rivojlana boradi. Bolalarga bilim berishning jamoa usulida olib borish katta ahamiyatga ega: birgalikdagi faoliyatda bolalar bir-birlariga faol ta'sir etishadi, o'z tashabbusi, topog'onligini namoyon qilish imkoniyati tug'iladi. Bolalar oldiga umumiy zo'r berishning talab etuvchi vazifa qo'yilganda birgalikda qayg'urishadi, jamoatchilik hissi shakllanadi. Ekskursiyalar, rasm qirqib yopishtirish, qurish yasash ishlarini birgalikda bajarish, umumiy raqs-o'yinlarini ijro etish, badiiy asarlarni eshitish, o'qishda paydo bo'lgan birgalikdagi kechinmalar bolalarning biriashgan do'stona jamoasini yaratishga yordam beradi. Faoliyatda ta'lim berish orqali bolalarda maktabdagi o'qishga

qiziqish tarbiyalanadi, javobgarlik hissi, o'zini tuta olish, mehnat qilishga intilish odati, topshirilgan ishni bajarish kabi to'g'ri sifatlar hosil qilinadi.

Bolalarni maktab ta'limiga ruhiy jihatdan tayyorlashni ularning boshlang'ich sinflarda dastur materialni yaxshi o'zlashtirib olishlarini ta'minlovchi bilim va malakalar faoliyatlar jarayonida hosil qilinadi. ¹Faoliyatlarda bolalarda mustaqil fikr yuritish malakasi tarkib toptiriladi, tarbiyachilarga quloq solish, ularning fikriga ergashish, hikoya qilinayotgan hikoyalardan voqeadagi asosiy g'oyalarni ajrata olish, qisqacha umumlashtirish kabi malakalarni rivojlantirishga katta e'tibor beriladi.

Faoliyatda tarbiya vazifalari hal etiladi. Faoliyat bolalarning yosh va o'ziga xos xususiyatlarini e'tiborga olib ma'lum izchillikda olib boriladi. Maktabgacha ta'lim muassasasi ta'lim-tarbiya dasturida har bir yosh guruhda hafta davomida o'tkaziladigan faoliyatlar soni va vaqti belgilab qo'yilgan. Tayyorlov guruhlarida faoliyatlar orqali bolalarda tashabbuskorlik va mustaqillik, bilimga qiziquvchanlik, faol ta-fakkur qilish, taqqoslash, umumlashtirish, xulosalar chiqarish kabi malakalar tarbiyalab boriladi. Bolalarda kuzatuvchanlik, javobgarlik, xissi takomillashtirilib boriladi, ularda mehnat qilish malakasi va xohishi tarbiyalanadi.

Faoliyat quyidagi turlarga bo'linadi:

1. Bolalarga yangi bilim beruvchi faoliyatlarni o'tkazishdan maqsad - ularni yangi bilimlardan xabardor qilish, tevarak-atrofdagi narsa va buyumlar, voqealar to'g'risidagi bilimlarini aniqlash va kengaytirishdir. Bunday faoliyatlarga yangi obyektни kuzatish, hikoya qilib so'zlab berish va boshqalar kiradi. Mazkur faoliyatlar hamma yosh guruhlarida o'tkaziladi.

2. Bolalarning to'plagan bilim va tajribalarini mustahkamlovchi va sistemaga soluvchi faoliyatlar. Undan ko'zlangan asosiy maqsad idrok etilgan narsalarning anglab olish va dastlabki umumlashtirishga o'rgatishdir. Buning uchun tanish

¹.Sodiqova Sh.A. "Maktabgacha pedagogika" Fan va texnologiya. T.2017-yil

obyekt kuzatiladi, ikki narsa, solishtiriladi (xona o'simliklari, daraxtlar, hayvonlar), didaktik o'yinlar, suhbatlar o'tkaziladi. Bunday faoliyatni o'tkazish orqali tarbiyachi bolalar nimani yaxshi o'zlashtirib olgan-u, nima yaxshi o'zlashtirilmaganini bilib oladi. Tarbiyachi faoliyat jarayonida bolalarning bilimini yangi narsalar - detallar bilan boyitib boradi.

3. Bolalarning bilimini sinovchi faoliyatlar. Bunday faoliyatlardan maqsad tarbiyachi bolalar dastur bo'yicha o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim va malakalarni o'zlashtirib oladilarmi-yo'qmi, shuni bilib oladi va o'zining bo'lajak ish mazmuni, metodini belgilaydi. Faoliyatning tarbiyachi o'z xohishi bilan kvartal, yarim yil va yilning oxirida, shuningdek mudira va metodistning iltimosiga binoan o'tkazishi mumkin.

4. Kompleks mujassam faoliyatlar bolalar bog'chasi tajribasida keng tarqalgan bo'lib, bunday faoliyatlarda bolalarga yangi bilim beriladi, egallangan bilimlar mustahkamlanadi va takrorlanadi, sistemaga solinadi, olgan bilim va malakalarni amalda qo'llashga o'rgatiladi.

Tarbiyachi MTTda asosiy shaxs hisoblanadi. Butun g'oyaviy-tarbiyaviy ishlarning sifati va qolaversa, kelajak avlodni tarbiyalanganlik va bilish darajasi tarbiyachining g'oyaviy-siyosiy va ilmiy-pedagogik tayyorgarligiga, javobgarlik hissiga, pedagogik mahoratiga va ishga bo'lgan ijodiy munosabatiga bog'liq. Bolaning o'quv faoliyatiga bo'lgan munosabati ko'proq uning tarbiyachi shaxsiga munosabati bilan belgilanadi.

Tarbiyachining o'ziga xos xususiyati - uning yuksak kasb mahoratidir. Eng muhimi - bolaning ruhiyatini, yosh va o'ziga xos ruhiy-fiziologik xususiyatlarini bilishdir, Bolalar bog'chasi dasturi bolalarning yoshini, jismoniy va ruhiy xususiyatlarini hisobga olib tuzilgani bilan har bir boladagi alohida ruhiy xususiyatning qay vaqtda va qanday namoyon bo'lishini oldindan ko'ra olmaydi, bu

ish dasturda yaxshi tayyorlangan tarbiyachining zimmasiga yuklanadi. Tarbiyachi o'z guruhidagi har bir bolaning jismoniy tomondan yaxshi rivojlanishi, uning oliy nerv faoliyati yaxshi ishlashi, shuningdek aqliy axloqiy, mehnat, estetik tomondan normal tarbiyalanishi uchun yaxshi shart-sharoit yaratadi. Tarbiyachi har bir boladagi o'ziga xos xususiyatlarni yaxshi bilgan holda undagi o'ziga xos xususiyatlarni (zararli bo'lsa] yo'qota borib, bolaga nisbatan qulay talab qo'yadi.

Tarbiyachi har bir bolaning kelajakda haqiqiy inson bo'lishiga yordam beradigan sifatlarini va imkoniyatini rivojlantirishi lozim. Maktabgacha ta'lim yoshi davrida tarbiyachining bolaga shaxsiy ta'siri juda katta bo'ladi. Chunki, bu davrdagi har bir taassurot bolaning xotirasida bir umrga saqlanib qoladi. Bolani tushuna bilish va uning ma'naviy dunyosiga kira olish tarbiyachidan zo'r kasb tayyorgarligini talab etadi. Bola bilan jonli munosabatda bo'lish - fikrlar manbayi, pedagogik yangiliklar, quvonch va tashvishlardirki, busiz tarbiyachining ijodiy mehnatini tasavvur etib bo'lmaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati :

1.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari togrisida"gi PQ-361 sonli qarori-T: 2018-yil 9sentyabr.

2.Sodiqova Sh.A. "Maktabgacha pedagogika" Fan va texnologiya. T.2017-yil.

3.Safarova R. va boshqalar. Savod o'rgatish darslari.-T.:Manaviyat, 2003.

4.Eshmurodov, O. (2022). ЎЗБЕК ОИЛАСИ МУСТАҲКАМЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ ЎРНИ . Журнал Педагогика и психологии в современном образовании, 2(6).
извлеченоот<https://ppmedu.jdpu.uz/index.php/ppmedu/article/view/7449>

5.Норбошева, М. О. (2021). Роль семьи и дошкольной образовательной организации в формировании личности ребёнка. Наука и образование сегодня, (7 (66)), 66-67.